N^er 87. ROK 1835. CZWARTEK 16 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiace Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Lamberta M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Notisław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0 0 R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
7	27"6"', 938	+ 3⁰, 0	2"', 42	Zaden	Pogoda	M gła
12	5, 985	+ 11, 8	1, 99	Południowy mocny	" "	
15 3	5, 306	+ 13, 6	2, 09	" średni	" "	
9	4, 188	+ 7, 8	2, 70	Pł. Zachodni słaby	" "	

KRAKÓW.

Dnia 13 b. m. rano, obserwowano w tuteyszém Obserwatorium piękny na niebie fenomen zasłonienie Planety Saturna przez xiężyc. Zupełnie pogodne niebo sprzyjało téy obserwacyi. Dotknięcie się pierwszego brzegu Saturna z ciemną tarczą xiężyca, było o godzinie 3. minucie 50. sekundzie 1. 62. czasu średniego, — drugiego zaś brzegu Saturna, o godzinie 3. minucie 50. sekundzie 34. rano.

Kraków 15 Kwietnia 1835 r.

Weiss.

Część Polityczna.

TREŚĆ NAYNOWSZYCH WYPADKÓW TEGOCZESNYCH.

Lord Elliot i półkownik angielski Gurwood przybyli do Paryża i dnia 1 kwietnia mieli posłuchanie u króla. Jadą oni do główney kwatery Don Carlosa w poselstwie dyplomatycznem. — Zumalacarreguy przeciw okrucieństwom Miny, używa wspaniałomyślności za odwet. Ponieważ cała osada zdobytey warowni Echarri Aranaz ofiarowała się przyjąć służbę w woysku D. Carłosa, prócz dowódzcy i trzech innych officerów, tych więc wszystkich czterech kazał natychmiast puścić na wolność i odesłać Minie do Pampeluny. — Sprawa królowey hiszpańskiey wystawianą jest w bardzo smutnych kolorach, równie jak obecny stan całey Hiszpanii. — Obawiają się powstania w Asturyi. — Wniosek lorda Russel utrzymał się dnia 2 kwietnia w izbie niższey większością 33 kresek przeciw ministrom; co jednak niezagraża dotąd bynaymniey rozwiązaniem gabinetu Peela. — Eskadra angielska opuściła już dnia 8 marca zatokę Wurli i powraca do Malty. — Na giełdzie francuskiey nikt prawie niechce wierzyć aby ministerium Peela dało się zachwiać wnioskiem lorda Russel, i papiery idą w górę. — Lord Cowley za nim uzyskał posłuchanie u króla francuskiego, miał długą konferencyą z xciem Broglie w przedmiocie spraw hiszpańskich. — Wszyscy Polacy osiedli w Paryżu, przywołani zostali dnia 1. Kwietnia do prefektury policyi. — W Bajonnie ma wychodzić urzędowy dziennik Don Carlosa. — Kuryer angielski, niegdy ministeryalny dziś oppozycyjny dziennik, utrzymuje, że mini-

sterstwo Peela musi bydź rozwiązane, czemu atoli nikt niewierzy. — Dnia 8 Kwietnia o godzinie 6 wieczorem, umarł w wiosce swéy Tegel pod Berlinem w 68 wieku życia swego, sławny Humboldt. — Mina, podług *Monitora* francuskiego zupełnie wyzdrowiał, i znowu zamierza ścigać karlistów i wypędzić co do jednego z Hiszpanii... — Dnia 26 marca, donosi tenże *Monitor* zaszła potyczka między karlistami i krystynami pod Amescaas, lecz mówi, że skutek jey niewiadomy. — Rozpuszczono w Paryżu pogłoskę o wybuchnieniu rozruchów w Porto, i że na wielu punktach Portugallii pokazują się Migueliści, — wiadomość jednak ta, uważana jest za zmyśloną. — W dolinie Borunda miało przyjść do ważnéy potyczki z karlistami; to pewna, że obie strony gotują się do stanowczych wypadków. — W drodze nadzwyczaynéy, nadeszła do Berlina dnia 10 kwietnia wiadomość przez Londyn, że xiąże August Portugalski, (Leuchtenberg,) mąż królowéy Dony Maryi, po trzydniowéy chorobie umarł na zapalenie gardła. — Miasto Londyn podaje adress do pierwszego ministra Peel, z prośbą aby nieustępował ze swego stanowiska; do dnia 4 kwietnia już było 5500 podpisów. — Na giełdzie amszterdamskiéy dnia 6 kwietnia mówiono o dwóch nowych pożyczkach; jednéy dla Rossyi, a drugiéy dla królestwa Polskiego. — Lord Elliot miał przywieść z sobą xięciu Broglie depesze od xięcia Wellingtona, mające na widoku nakłonić rząd francuski do planu Anglii względem uspokojenia woyny domowéy w Hiszpanii. — Dwa tysiące karlistów, między któremi ma się znaydować większa część wychodniów francuskich, z okolicy Perpignan mieli się wedrzeć do Katalonii, gdzie zaraz wyruszyły wszystkie oddziały woysk konstytucyjnych, dla przytłumienia tam nowego powstania. — Mina popełnia ciągle oburzające srogości w imieniu konstytucyi, nawet ranionych rozstzelać każe bez miłosierdzia; ten to środek ma bydź zbawiennym ku rozszerzeniu zasad liberalnych w Hiszpanii!.. — Dnia 5 podany został P. Robertowi Peel adress miasta Londynu przez 8457 obywateli podpisany. Z odpowiedzi którą dał deputacyi, nieokazuje się, aby miał zamiar ustąpić z gabinetu, co aż do zaciekłości przywiodło dzienniki oppozycyjne, ostatnia bowiem ich nadzieja spoczywa na wniosku lorda Russel. — Wiadomości z Lizbony pod dniem 29 marca potwierdzają doniesienie powyższe o nagłym zgonie xięcia Augusta Portugalskiego; wypadek ten przypisują otruciu; xiąże Terceiry, odebrał po nim dowództwo naczelne woysk portugalskich. — Lord Elliot i półkownik Gurwood przybyszy dnia 4 do Bajonny, wysłali gońca do główney kwatery D. Carlosa, po którego powrocie mają tam w prost się udać. — Monitor donosi znowu o dwóch potyczkach między Zumalącarreguy i jenerałem Aldama, w dniach 29 i 30 marca, i utrzymuje, że korzyść była na stronie krystynów; w drugiéy atoli miał zginąć jenerał konstytucyjny Lopez. — Siła woysk królowéy ma obecnie wynosić 50,000 ludzi!!.. — połową jedną ma dowodzić minister woyny Valdez, a drugą Mina. Obie te armije mają wspólnie działać, i zniszczyć karlistów. — Ministerstwo hiszpańskie zagrożone jest na nowo upadkiem.. —

WIADOMOŚCI Z DZISIEYSZEY POCZTY.

Lizbona 29 *Marca.* Dodatek do dzisieyszey dworskiey gazety, zawiera następujący rozkaz dzienny xięcia Terceiry do woysk:

Głowna kwatera w San Joao da Praca d. 28 Marca.

»Dopełniając smutney powinności uwiadamiam woysko, o nieszczęśliwym wypadku. J. K. Mość xiąże D. August Portugalski zakończył dni swoje. N. królowa wyrokiem swoim dnia dzisieyszego zaszczycić mię raczyła tymczasowém naczelném dowództwem armii i t. d.» —

Dziennik angielski *Morning Herald*, zawiera następujący list z Lizbony pod dniem 29 marca: »Tey chwili dowiaduję się o śmierci xięcia Augusta!.. Wszystko tu jest pogrążone w trwodze i smutku. Cierpiał on

od kilku dni na ból gardła, i miał umrzeć na zapalenie. — Mówią że ciało jego mocno jest spuchnięte, — i niektórzy utrzymują jakoby został struty. — Xiąże skonał o godzinie 2 po południu. Rozchodzą się rozmaite pogłoski o odkrytém tu sprzysiężeniu; jeden z wysokiey rangi officerów zostać miał uwięziony. Jeżeli obdukcya ciała nienastąpi przez zagranicznych lekarzy, każdy będzie wierzył w otrucie. Nigdy niewidziałem na twarzach równey trwogi. Jeszcze przeszłey niedzieli, zupełnie zdrowy, obecnym był xiąże na wyścigach konnych, a we wtorek nawet widziano go jadącym konno, w bliskości pałacu.— Całe miasto w wielkiém zostaje powarzeniu. Izba deputowanych odbywała właśnie swe posiedzenie, gdy minister Carvalho doniósł o tym smutnym wypadku, poczém oba stronnictwa równie jak członkowie ministeryalni, i oppozycya, obowiązali się wspiérać rząd królowéy, tak przeciw zamachom Miguelistow, jak przeciw anarchistom. — Krótko mówiąc, naylepszy duch panował i nayzupełnieysze zaufanie, i naymnieyszego nieobawiano się zawichrzenia po prowincyach. Lizbona i Oporto, mogą bydź uważane za środkowe punkta polityczne całego kraju. Woysko oczyszczone ze wszystkich miguelistów i przychylne systematowi konstytucyjnemu, poosadzało wszystkie warowne punkta, i gdyby miano gdzie ośmielić się na zamieszanie spokoyności publicznéy, takowe natychmiast przytłumione zostanie i t. d.»

(G. P. S.)

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

Paryż 29 *Marca.* Podług *l'Americain de Brest*, polecono na dniu 23 b. m. wieczorem, wszystkim strażom tamteyszego arsenału, ażeby z podwóyną ostrożnością, miały się na baczności. Powodem do tego była okoliczność, że znaleziono w porcie dnia tegoż, paki z palnemi materyałami.

W Paryżu zawiązało się towarzystwo zegarmistrzostwa. (*Compagnie d'horlogerie parisienne*). Na jego czele są PP. Arago, deputowany i sekretarz dożywotni akademii; jenerał Baudrand, par Francyi i adjutant xięcia Orleans; wice hrabia de Caux, par Francyi, były minister woyny; xiąże de Praslin; Pouillet, dyrektor konserwatorium sztuk i rzemiosł; Jouannin, pierwszy sekretarz-tłómacz króla Ludwika Filipa, i inni. Kapitał zakładowy wynosi 600,000 fr., podzielony na akcye 1000 frankowe. Niewolno jest towarzystwu zaciągać pożyczek, nabywać dóbr ani budować.

Piszą z Besancon: »W poniedziałek wieczorem, następujące zdarzenie wzniecilo popłoch powszechny pomiędzy publicznością, zgromadzoną w sali widowisk, dawanych przez Pana Martin. Lew Neron, daleki od okazywania powolności odznaczającéy towarzysza jego tygrysa Atir, był ciągle ponury podczas wystąpienia Pana Martin na scenę z temi obudwoma uczniami swemi, a nareszcie nie chciał się wrócić do klatki, pomimo rozkazu pana. Chcąc go przywieść do uległości, użył Pan Martin spic-rozgi, ażeby wymódz na nim posłuszeństwo, z którego nie można się u niego bezkarnie wyłamywać. Lecz bezwzględnie na to, lew nie ruszał się z mieysca, mruczał przytém na sposób nie bardzo przyjacielski i taki, że wszyscy widzowie zostali przejęci strachem, nie wiedząc jaki koniec będzie téy sceny, pomiędzy człowiekiem, który nie przestawał chłostać coraz mocniéy, a zwierzęciem upartém zdawającym się niecierpliwieć i gotowém do rzucenia się na człeka. W téy chwili nastało w sali bardzo wielkie poruszenie. Damy zasłaniały sobie oczy lub zaczęły uciekać. Wołano ażeby spuszczono zasłonę, co też nastąpiło. W krótce jednakże potém, udało się Panu Martin pokonać upór ucznia, który wszedł do swojey loży czyli klatki.»

Mourou sławny komik teatru francuskiego, dał kilka widowisk w Chalons. Gdy razu jednego mała przybyła liczba widzów, kazał drzwi teatru otworzyć i całą publiczność bezpłatnie zaprosić. W krótce napełniła się sala, a Mourou dał dowody nadzwy-

czaynego talentu; jeżeli nie miał dochodu, to za to nie zbywało mu na okłaskach.

Bern 24 *Marca.* Rząd W. xięztwa Badeńskiego wydał rozporządzenie, ustanawiające opłatę cła od win szwaycarskich do Badenu wprowadzanych, tak wysoką, że zupełnemu zakazowi równać się może.

Haga 29 *Marca.* Roboty fortyfikacyjne pod Neuzen, już rozpoczęto; założono już także fundamenta do warowni pod Brekens i Fllewoudtsdyk.

Dzienniki belgickie donoszą, że xiąże Wellington czynił rządowi naszemu propozycye dotyczące zgodnego załatwienia sprawy hollendersko-belgickiey; ale gabinet nasz, nic o tém tak długo słyszéć nie chce; dopóki Anglija pełnomocnego ministra przy tuteyszym dworze niezawierzytelni. Niektórzy chcą nawet od czasu tych udzieleń, uważać pewną oziębłość między obudwoma dworami.

Belgrad 1 *Marca.* Wraz z nadaniem ustawy, ogłosił xiąże Miłosz postanowienie zaprowadzające radę stanu (senat) xięztwa Serbii, jako pierwszą, tudzież naywyższą władzę prawodawczą i wykonawczą, którey członkami są: Markowicz, Teodorowicz, Dawidowicz, Petronowicz, Symicz, Radaykowicz, Miłosawlewicz, Peryszyc, Zdrawkowicz, German, Protycz, Maystorowicz, Paresan, Giuricz, Rojewicz i Herbesz. Pierwszym sekretarzem stanu z tytułem naymłodszego radcy stanu, mianowany Stefan Raduszewicz; prezesem rady stanu, Markowicz; ministrem sprawiedliwości, radca stanu Łazarz Teodorowicz; ministrem spraw wewnętrznych, radca stanu Dymitr Dawidowicz; ministrem interesów zagranicznych, radca stanu Abraham Petronowicz; ministrem skarbu, radca stanu Alexander Symicz; ministrem woyny, radca stanu St. Radaykowicz; wydział wychowania, powierzono ministrowi spraw wewnętrznych. — Odtąd wszystkie władze serbskie, winny się udawać w swych własnych i narodowych sprawach, do rzeczoney rady stanu.

Doniesienia.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Dnia 14 — 16 *Kwietnia.*

Konkowski Woyciech z Polski.— Kwiatkowski Marcin z Polski.— Hanz Heinrych z Polski.— Gallier Gabryel z Polski.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Kamocki Maryan do Galicyi.— Golner znawca owiec do Galicyi. — Łębecki Kasper do Pruss.— Höflich Wilchelmina do Polski.— Godefroy Karol Ob. do Polski. – Pęczkowska Aniela do Polski.— Kwapiszewska Katarzyna do Polski.